

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei
Pe 6 luni . . . 150 Lei
Pentru străinătate 750 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

ORBIRE

(ivo) Doi nefericiți, doi orbi se țineau după Isus, rugându-i-se cu toată căldura sufletului: „Miluește-ne pe noi Fiul lui David!“ Și credința lor, încrederea lor în puterea dumnezeiască a lui Isus le-a fost răsplătită, căci li-s'au deschis ochii și au văzut (Matei II, IX 30).

Mare nenorocire să fi orb! Să nu vezi strălucirea soarelui; să nu vezi frumusețea cerului împodobit cu atâtea nestemate; să nu admiri gingășia floricelelor; să nu vezi pe tatăl tău, pe mama ta, frații și surorile tale! Dar și mai mare nenorocire e orbirea sufletului. Să nu-ți dai seama că ai suflet pe care trebuie să-l mântuești: Să nu faci nimic pentru mântuirea lui; să trăiești fără grija vieții de dincolo, fiind stoic în judecată, epicureian în viață și cinic în vorbă. Să nu urmărești în viață decât căpătuiala proprie cât mai sigură și cât mai ușoară: Să fi gol sufletește!

Durere, sunt atâtea orbi în zilele noastre, când n'ar trebui să fie, căci vremile sunt atât de grele și parecă niciodată n'au fost mai adevărate cuvintele Scripturii: „Domnul e aproape!“ Da, e aproape, căci pretutindeni se vede solul Său vestitor: Moartea! Pretutindeni jale și dureri, lacrimi nesecate, morminte proaspete. Semne de vremi apocaliptice. Și totuși suntem orbi indivizii și neamurile! Trăim fără nici o grije a sufletului, folosind cât mai bine dictonul: Carpe diem, căci nu știi ce-ți aduce ziua de mâine. Ai noștri mor pe câmpul de onoare, noi, cei de acasă, ne petrecem. Singura lor nădejde e în Dumnezeu, așteaptă să-i însoțim în rugăciunile noastre: Noi însă nu ne aducem aminte de ei la altarul Domnului, pe care mulți l-am părăsit. Ei luptă pentru cruce, noi trăim fără cruce. Oarbe sunt neamurile, care în loc să trăiască frățeste, căci pământul ne poate încăpea pe toți, se sfășie mai rău decât fiarele desigurului, uitând că sunt fiii aceluiaș Tată, având aceeaș chemare sfântă: de a moșteni împărăția cerurilor. Sunt oarbe pentru că multe din ele nu mai umblă în lumina Evanghellei, ci și-au făcut altă evanghelie și alt crez. Isus Hristos și Evanghelia sa a fost îndepărtat din societate. Nu mai domnește El în lume, ci interesul, lăcomia, mândria națională, dreptul celui mai tere. Și de aci își au isvorul relele mari și multe pe care trebuie să le îndurăm!

De unde va veni lumina și prin lumină mântuirea? Dela Părintele luminilor. Să o cerem cu tot focul sufletului nostru, pentru noi, pentru ai noștri și pentru lumea întreagă. Și atunci pacea mult dorită, rod al luminii, se va așeza iarăș pe pământ și înviu sufletește și curățiți prin focul suferințelor pe care le-am îndurat, cântare nouă vom cânta Regelui Hristos!

Despărțenie de dorit

(+). „Știrea mărunță“ că vlădicul bulgar unit, Preasf. *Ciril Kurtieff*, s'a retras din fruntea uniților din Bulgaria, lăsând la cârmă eparhiei pe altul, multora poate că nu le va fi spus nimic. Citită la repezeală, ca un simplu fapt divers, e de înțeles să nu trezească răsunset și să nu stârniască reflexii în sufletul cetitorului grăbit și neobișnuit cu drămluirea unor realități de feul acesteia.

Vor fi fost însă și cetitori de aceia, cari să se fi oprit, gânditori, la gestul Preasf. Kurtieff. Gest înțeles și prețuit după cuviință și de Sf. Scaun, care i-a dat urmaș în persoana pâr. Ivan Garufaloff, ieromonah ce se ostenește în acele părți săvârșind munca apostolului de mai bine de cincisprezece ani.

Trecând peste amănunte de fapte, ne oprim și noi la idee: E bine să plece păstorul din fruntea turmei?

Fără doar și poate, uneori e mai bine, atât pentru păstor, cât și pentru turmă, să se facă despărțenie aceasta. Retragerea la vreme dintr'un post de răspundere, altfel primejduit de rămânerea cuiva „pe poziție“, e un act de cumițenie, de echitate și de demnitate.

Adevărat că nu-i ușor să fie tradusă în faptă o asemenea hotărîre. Mai ales pentru cineva care a petrecut ani îndelungați într'un loc, cheltuind energii scumpe pentru deosebite înfăptuiri. Oameni suntem doar cu toții și pricepem prea bine acest lucru. — Și apoi cine a luptat cu greutate și a biruit de atâtea ori, acela e oarecumva firesc să doriască să moară cu arma în mâni. Preoților le sună mai mult decât altora observația unui Sfânt: „Să știți că Dumnezeu urgisește pacea aceluia pe cari El i-a rânduit războirii. El chiar așa e Dumnezeu oștirilor și al bătațiilor, cum e Dumnezeuul păcii“.

Dar realitatea faptului e mai tare decât simțământul singuraticului, oricât de îndreptățit ar fi el de altminteri. Și e o dovadă de adevărată superioritate morală să lași în grija altora o întăritură, îndată ce trebuie să vezi că puterile tale nu mai sunt îndestulătoare să faci față nouilor împrejurări. Pricini, cari să facă nerodnică, ori chiar dăunătoare, pastorația cuiva, pot fi mai multe. Nu mai pomenim poticnelile de netăgăduit, știute și de enoriași. În cazuri de acestea vinovații ce mai au conștiință, sunt datori să-și ceară singuri, neapărat, îndepărtarea cât mai fără întârziere. Ba chiar și când nici pe departe n'ar fi adevărate svonorile rele, e foarte cu cale ca păstorul să-și îndrepte pașii într'alte părți, unde să poată munci fără pata faimei slabe. *Quem mala plebs odit*, acela rău face dacă rămâne locului chiar nevinovat fiind.

Mai e însă și năcazul cu slăbiciunile

vârstei. Cari slăbiciuni la unii să vădesc mai de timpuriu decât la alții și cari înrăiesc, zătincitor, toată activitatea preotului: cateheză, predică, slujbe prin parohie, cancelarie, supravegherea enoriașilor, și atâtea altele. Răul însă prinde puteri iute. E de ajuns un răstimp relativ scurt ca să strice roadele unei osteneți apostolice de zeci de ani și să năpădiască totul. — Perspectiva aceasta poate lăsa nesimțitoare o inimă de slujitor al altarului?

Știm că este și aici un expedient: *preotul ajutător*. Coadjutorul. Rareori s'a dovedit însă acest expedient a fi altceva decât un paliativ, dacă nu chiar un fel de: Medicina peior morbo. Sf. Gregoriu Marele cunoștea lumea bisericescă și bisericanii. Milostiv cum era, o spunea că păstorul ajuns la slăbiciune nu trebuie trimis în surghiun, ci să i-se dea un preot ajutător, dar cu privire la acesta — la coadjutor — n'a pregetat să facă mărturisirea că acesta niciodată nu va avea autoritatea titularului, și nici zelul aceluia. De aceea cel mai bun lucru în asemenea cazuri este ca titularul să se retragă de bună voie. (Ep. 47). Căci să nu se uite că nu toți coadjutorii sunt ca Sf. Gregoriu Teologul, pe lângă tatăl său, episcop împovărat de ani și de mizeriile lor. Pildele cu preoți-socri și gineri preoți-coadjutori nu sunt toate edificatoare. Ba nici cele unde tată și fiu ostensesc în aceeaș parohie și slujesc la acelaș altar. — *Homines sumus...*

Despărțirile, de regulă, nu se fac cu inimă ușoară. Dar de dragul unui bine mai mare, — binele unei parohii, binele unei eparhii — se cade să se renunțe la unul mai mic. Bine înțeles că după multă chibzuință, și mai multă rugăciune. Căci e vorba de suflete, de mântuire, de veșnicie. Și în fața unor realități ca acestea, omul spiritului, slujitorul altarului lui Hristos, trebuie să se arate în stare de orice jertfă.

Candela în vreme de războiu. Amăsurat unei hotărîri a Conc. III provincial, în fiecare biserică de a noastră trebuie să ardă neîncetat, înaintea iconostasului, focul sacru, candela cu ulei de masline. Actuala stare de lucruri face însă cu neputință împlinirea întocmai a acestei datorințe cucernice. Cumpănind bine împrejurările de azi, Sf. Părinte a dat ordin S. Congregații a Bisericii Orientale să publice *Decretul* Nr. 29 din 6 Maiu 1942, pe care îl dăm și noi în tălmăcire românească:

„Sf. Părinte a binevoit ca, prin un Decret al Sacrei Congregații a Bisericii Orientale, să dispună ca Ordinarii riturilor orientale cari depind de numita Sacră Congregație,

pe tot timpul cât vor ținea împrejurările de astăzi ale războiului, în toate locurile unde nu se poate avea decât cu mare greutate și cu multă cheltuială, untdelemnul de masline și ceara pentru lumânări să poată:

1. Permite înlocuirea uleiului de masline din candela ce arde în fața sf. Altar, cu alte uleiuri vegetale; și dacă lipsesc și acestea, să se poată înlocui cu lumina electrică.

2. Să permită, ca dacă lipsește ceara de albine, să reducă numărul lumânărilor de ceară necesar pentru diferitele ceremonii liturgice și să permită ca numărul lumânărilor de ceară prescrise să fie completat cu lumânări din altă materie și eventual chiar cu lumini electrice“.

Biserica noastră, atârând de Sacra Congregațiune a Bisericii Orientale, s'au luat, atât la Blaj, cât și la Lugoj, măsuri în consecință. — Preasf. Ioan al Lugoșului a rânduit, cu privire la candela din fața altarului, celea ce urmează:

1. Pe tot timpul actualului război, și până când untdelemnul de masline nu se va putea avea cu un preț convenabil pe care să îl poată suporta și bisericile cele mai sărace, uleiul de olive nu se va mai folosi în candelă.

2. Pe cât e cu putință, se va pune în candelă ulei vegetal (de floarea soarelui, sămânță de cânepă, sămburi de bostan, sămânță de in, de rapiță etc.); iar dacă acestea nu ard cum se cade, ci se sting într'una, acolo unde se poate se va introduce în candelă lumina electrică“.

Europa nouă; prin țări înoite... Țările înoite; prin spirit nou!

Ce conflict grozav! Ce proces adânc tăietor și multilateral! Câte, și ce urmări importante, va aduce finalizarea procesului! Pentru toate țările lumii terestre! Mai ales pentru celea din Europa! ...Când auzim din gura celor ce stau la remorca acestui conflict și proces, fără precedent asemănător până acuma în istorie, sau

citim din peana celor autorizați, să vestească lumii, că: o lume nouă, Europă nouă va fi rezultatul acestui conflict, acestui proces, care călește omenimea întreagă, cum călim aurul în foc intenz, ca să se lămurească — la primul auz ne adie o senzație inestezică ademenitoare, plăcută, că vezi Doamne, vom trăi o lume nouă, a cărei noutate va fi, că: vom fi ușurați, vom duce o viață mai comodă, mai dinainte aranjată, fără a ne mai opinti, cum ne-am opintit din 1916—1920 începând, și cum ne opintim mai ales acuma.

Pacea, care va trebui să pună sfârșit — mai curând ori mai târziu — acestui războiu apocaliptic, cu arme de oțel, va fi începutul unui războiu tot atât de apocaliptic, dar cu arme spirituale. Deja la stabilirea condițiilor păcii se vor dobândi roadele celea mai binecuvântate, pentru națiunile, cari — pe lângă hărnicia și zdrăvenia ce vor fi dovedit în războiul cu armele de foc, de oțel — se vor prezenta la masa verde, cu reprezentanții cei mai demni, echilibrați și capabili. Apoi cari în viață vor continua cu sufletele înălțate, luminate, demne, cu un moral ferm, înalt, solid, binestabilit, impunător, neprihănit — și vor continua a și-l menținea așa. După stabilirea condițiilor păcii, va începe un nou războiu: războiul păcii. Va fi nevoie de o trezvie neadormită, de-o ținută dreaptă, energică, cu organizare lăuntrică perfectă, a oricărei națiuni, care vrea să dăinuiească, să-și mențină rolul în concertul celorlalte națiuni. Un mers al vieții interne, ireproșabil, pentru a impune în extern, în relațiunile cu celelalte națiuni.

Națiunea, care va avea legi pe hârtie și neobservate în realitate; care se va lăsa târîtă în corupțiuni de orice fel, prin slujbașii săi, care — deși va avea șefi de stat mari, de calibru, dar va da acestora slujbași codași, falși, corupți, cu un cuvânt: națiunea, care va avea sufletul al-

terat, caracterul defectat, nu va fi în stare să iee întrecere cu celelalte popoare, nu va rezista.

Judecându-ne noi Românii, pe noi înșine, nepreocupat, trebuie să recunoaștem, că: 1) Am ajuns pe marginea prăpastiei în trecutul apropiat, nu numai prin gingășia situației țării noastre, ci mai cu seamă din cauza inferiorității moralului luat în total, care ne-a stăpânit și care a determinat felul de a ne comporta la noi acasă și în fața lumii. 2) Și azi, când avem în fruntea statului un rege neatins de bruma răutăților și un conducător de un moral înalt, de un caracter de granit, avem multă zgură, avem mulți sabotatori, abuzuri și multe metehne.

Când d. Mihai Antonescu, primul încrezut al dlui Mareșal-Conducător, în zilele trecute, a preconizat imperativul înnoirii sufletești a Țării noastre, pentru a intra cu nădejde de a dăinui și rezista în Europa nouă de mâne, mi-am zis — și trebuie să-și zică toți românii —: O, în starea noastră de azi, când atâtea metehne apasă încă sufletul Neamului nostru, cu atâtea note bizantine în caracterul nostru național, nu ne vom putea ocupa și menține locul nostru, nu ne vom putea începe rolul ce ni l pretindem și nu-l vom putea presta cu fruct, în continuare, în concertul Europei noi, ce se clădește, nu vom fi în stare, să ne afirmăm cu aplomb și demn, în emulația aspră, rapidă și foarte pretențioasă, în care vom intra, decît părăsind cu hotărâre substratul bizantin, ipocrit, oriental, farisaic, tembel și de multe ori inconștient — și intrând iarăși în viața de lumină, cultură, civilizație și morală apuseană, în care și-au început viața strămoșii noștri din veacurile prime. Atunci vom putea dispune de tăria morală, de exactitatea ținutei și procedurii interne și externe, absolut necesare, ca să dănuim.

Numai părăsind orizontul de influență

FOIȚA „UNIRII“

Mea culpa

Roma, Roma spre tine mă 'ntorn
Ca după un cântec de corn
Venit din străfunduri de veșnicie.
(Aron Cotruș).

Voiu scrie câteva șire de adevărată mărturisire. Imi vin în minte câteva versuri de catehism:

Eu sunt creștin catolic
Creștin adevărat,
Și vreau până la moarte
Să fiu neîncetat.
Eu vreau întotdeauna
S'ascult, să fiu supus,
Să țin învățătura
Prea Dulcelui Iisus.
Eu vreau s'ascult de Papa
Mai marele Păstor,
Urmașul lui Sân Petru
Cărmaciul veghetor.

(Iosif Tălmăcel).

A trebuit să fiu câțiva ani departe de biserica romană. În acest timp am avut ocazia de a constata că în cărțile rituale orientale e mereu prezentă dogma catolică. Să luăm un exemplu:

La p. 427 citim: „Tocmeala șederi înainte a cuvioșilor patriarși și mitropolii și

arhiepiscopi, carele se află până în ziua de astăzi de sînt supuse împărății Țarigradului (Glava CCCLXLI):

Roma, Țarigradul, Alexandria, Antiochia, Ierusalimul, carele se chiamă Elias. La p. 434 Glava CCCLXLV. citim următoarele: „Pentru cum scriu arhieriei la Papa, Țarigrădeanului, Alexandriei, Antiochiei și Ochridului.

Rimului: Preafericitului și Preasfântului și întocma îngerilor: întru Hristos părintele părinților: și stăpân a toate adevăritele Apostolești Biserici, ca niște robii nainte căzând, sărutăm urmele picioarelor Măriei și Preasfinției Tale puteare și domnie.

Țarigrădeanului: Preasfinte al nostru oblăduitor și stăpân și a toată lumea Patriarch, dumnezeescule de Dumnezeu dăruite și tot altori fiece nume sau lucru mare ce ți se cuvine, rogumă milostivului Dumnezeu să dăruiești sănătate sfinției tale și ca un dumnezeesc și cinstit trup al ei întru tocmire și îndreptare al adevăritei mării besearici a lu Hristos a toată lumea.

Alexandrianului: Preasfinte stăpânului meu, Papa și Patriarch al Alexandriei și a tot Egiptul, Pentapoleon, Livia și Ethiopia și întru Duhul Sfânt, Dumnezeescul și Preacinstitul meu Părinte.

Antiochianului: Preasfinte părintele

mieu, Patriarchul cetății a lui Dumnezeu al Mării Antiochii și a toată Anatolia, întru Duhul Sfânt Dumnezeescule și Preacinstitul meu Părinte.

Ierusalimleanului: Preasfinte părintele meu, Patriarchul Ierusalimului sfântului Sion, Syria, Arravia, de ceaia parte de Iordan, Cana a Galileului: și a toată Palestina, întru Duhul Sfânt Dumnezeescule și Preacinstitul meu Părinte.

Ochrideanului: Preafericite Archiepiscopope, a marea întâia Iustinianiei, a Ochridului, și a toată Bulgărima, întru Duhul Sfânt Dumnezeescule și Preacinstitul meu Părinte“.

Dar cărțile rituale orientale sunt pline de lucruri cari contrazic teologia ortodoxă oficială. Iată numai câteva exemple:

„Iarăși ne ridică pre noi căldurosul folositor la duhovniceasca masă, Petru piatra credinței, (Mineiul pe Ianuarie. Cernica, 1926, p. 253). Idem, Troparul glasului al 4-lea: — „Roma nepărăsind la noi ai venit, prin cinstitele lanțuri care ai purtat, celce ai fost decât apostolii mai întâi în scaun șezător“.

Deși teologia ortodoxă spune că sfinții au fost numai până în secolul al VIII. Mineiul pe 16 Mai (București, 1910, p. 138) pomenește pe Nicolae cel din Mezov mort în 1717. Dogmatica ortodoxă combate pe Papa Liberiu, dar iată ce spune Mineiul:

și reluând — întreaga națiune — legăturile de credință și morală cu Biserica apuseană a Romei, vom putea întruni condițiunile sufletești, cari să ne facă capabili și viabili, pentru purtarea cu succes a vieții din Europa nouă de mâne; pentru a ne purifica, a ne înnoi, a ne solidifica întru a duce cu succes emulația aspră și de calitate înaltă, ce ne așteaptă.

Prof. Cornel Andrea

Cronica bucureșteană

Revin asupra altor aspecte ale vieții bisericești greco-catolice din București. Păr. Dr. Dominic Neclăeș are o revistă parohială: *Apostolul*. E mică, dar cuprinde învățături catihetice și articole despre Sfântul Părinte dela Roma. Tot Păr. Neclăeș și colaboratorii săi franciscani se ocupă de catehizarea persoanelor cari prin grația specială a Sfântului Spirit sunt chemate la biserica catolică. Revista „*Apostolul*” duce învățătura Domnului în toate cartierele și căminurile din parohia pe care o administrează franciscanii.

Iezuții și-au deschis o casă în București (Str. Cuza Vodă 119). Casa are capelă unită, iar iezuții de rit latin merg la biserica latină din apropiere. P. iezuit de rit latin *Farrenkoph* are o revistă pentru educația religioasă a copiilor „*Raiul copiilor*”. Casa e încă în faza incipientă, dar cunoscând activismul ce caracterizează „Societatea lui Isus” ne place să credem că vor dezvolta activitate rodnică. În prezent nu au noviciat, dar dacă se vor ivi vocațiuni, se va deschide și la București un noviciat pentru opera grea, dar binecuvântată a formării spirituale a noilor membri ai ordinului. Au și membrii plecați spre soare răsare, în misiune sacră prin Transnistria. Azi superiorul tuturor iezuților din România (și de rit latin) este Păr. Dr. Gheorghe Fireza (din Dieceza Lugojului). Iși are sediul la *Totești* (jud. Hunedoara) dar ar fi de dorit ca și sediul superiorului să fie în capitală, unde se poate munci cu mai mult efect „ad majorem Dei gloriam”. O spiritualitate se afirmă în capitală și de acolo radiază pe tot întinsul plaiurilor mioritice. Iezuții au deschis în capitală o casă a lor și tot în capitală au tipărit câteva cărți. Lucrarea Păr. Gheorghe Fireza „Sfinți și fericiți în Societatea lui Isus” a fost bine primită în capitală. I s'au făcut recenzii favorabile. S'a tipărit la „*Bucovina*”, (editură condusă de cunoscutul istoric literar I. E. Toronțiu, directorul *Convorbirilor Literare*), unde se tipăresc cele mai multe reviste și cărți catolice (de ambele rituri) din București.

Un reprezentant din falanga de elită a catoli-

cismului bucureștean este Mons. Vladimir Ghica. Descendent al unei familii voevodale, a părăsit deșertăciunile acestei lumi și s'a dedicat sacerdoțiului catolic. A activat cu mult folos pentru biserică în Paris, impunându-se prin jertfelnicia sa pentru propoveduirea lui Hristos. A tradus în limba franceză Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur. A publicat în românește un volum de cercetări istorice asupra trecutului catolicismului din Moldova: „*Spicuri istorice*”, precum și diverse studii în *Revista Catolică*, *Convorbiri Literare*, etc. O viață întreagă descendentul Ghiculeștilor a activat pentru biserică. Sub povara grea a anilor, acum stă la București, muncind totuși în ogorul Domnului. Intr'o cronică viitoare vom reveni asupra altor aspecte bucureștene. (ien).

Sevastopolul a căzut! Cea mai puternică fortăreață din lume: Sevastopolul, a căzut și ea. Cu data de 3 Iulie c., s'a transmis dela Cartierul general al Führerului, următoarea știre:

„Sevastopolul a căzut. Drapele de războiu germane și române flutură deasupra fortăreței, orașului și portului. Sub comanda generalului de armată von Mannstein, trupe germane sprijinite în mod exemplar de corpul de aviatori al generalului de armată Baron von Richthofen, care a dat dovezi de ce poate în lupte din imediata apropiere, a cucerit astăzi la amiază, după lupte înverșunate care au durat 25 zile, fortăreața terestră și maritimă considerată actualmente ca fiind cea mai puternică din lume. Forturi puternice, lucrări săpate în stâncă, amenajamente subterane, cazemate de beton și de pământ, ca și nenumeroase fortificații de campanie, au fost cucerite grație unei coordonări exemplare a eforturilor desfășurate de toate armele. — Numărul prizonierilor și prada de războiu nu a putut fi evaluată încă. Resturile armatei învinse dela Sevastopol s'au refugiat în peninsula Chersones, înghesuite într'un spațiu foarte restrâns. Nimicirea lor este iminentă”.

Prilejul acesta l-au folosit atât posturile de radio germane, cât și opinia publică germană, pentru a elogia eroismul ostașului român. Înainte de a se da citire comunicatului de mai sus, s'a intonat, la postul de radio Berlin, Imnul Regal Român și Imnul Național

German. Și, după cum e informată agenția „Rador”, pretutindeni, unde au fost aglomerați în fața megafoanelor, au fost ovaționați M. S. Regele Mihai I, România și Conducătorul Statului Român.

Cine să fie fiara Apocaliptică?

Dacă discutăm această chestiune, o facem din 2 puncte de vedere: I Respectul absolut și necondiționat al adevărului: „Iar mai înainte de toate frații mei, să nu vă jurați, nici pe cer, nici pe pământ, nici cu vre-un altfel de jurământ, ci voi să aveți cinstea să spuneți pentruce e adevărat „da” și pentruce nu e adevărat „nu” (sf. Iacob 5, 12) Și II, pentru a întări și mai mult concepția unei vederi, în sensul de viziune, personale, că Apocalipsa e lauda și dovada întemeierii dumnezeiești a Romei creștine, a tronului lui Dumnezeu și al mielului, instituția Împărației lui Dumnezeu pe pământ (Apocalipsa 21, 1) care are în vedere, a fost descoperită de Dumnezeu și a fost scrisă numai pentru prima mie de ani ai creștinismului (Ibid. 20, 2).

Apocalipsa este o profeție din extaz. Dintre sfinții Apostoli ai Mântuitorului numai 3: sf. Pavel, sf. Petru și sf. Ioan au avut extaze, căpetenia și cei mai adânc cugetători dintr'înșii. Extazul sf. Ioan i-a provenit de sigur, e părerea mea, din grija de a ști precis dacă Creștinismul depășește întâia mie de ani spre a-și asigura vecinicia. De aceea, pentru dragostea ce-o avea către creștinism, căci sf. Ioan este Apostolul prin excelență al dragostei creștine, Dumnezeu i-a descoperit cele 7 sinoade ecumenice, cele 7 trâmbițe ale celor 7 îngeri, cele 10 prigoniri ale Împăraților Romei: „Aici este mintea cea înțeleaptă: cele 7 capete sunt 7 munți... Roma (Apoc. 17, 9). Și cele 10 coarne, 10 Împărați sunt, shisma cea mare: Și am văzut inger din cer pogorându-se... Și a prins pe balaur, pe șarpele cel vechiu, adevărat pe Satana și diavolul, și l-a legat pe el 1000 de ani. Și l-a băgat în adânc și l-a închis, și-a pecetluit deasupra lui, ca să nu înșele prea mult pe neamuri, până se va

Papa Liveriu — 27 August — *Liverie* poate acum să adune bogăție, care în cer o a învisterit prin înțelepciune. Acesta a fost pe vremea împărației lui Constantie, carele a fost întru ajutor marelui Atanasie și lui Pavel Mărturisitorul, ca să-și ia scaunele lor. Drept aceea împăratul Constantie, după moartea fratelui său Consta, trimise de-l luă dela Roma și cercând a-l pleca ca să se ferească de împărtășire cu Atanasie și ca să fie la un gând pentru caracterizarea lui și neputând a-l pleca, l-a isgonit în Tracia. După aceea mergând împăratul la Roma și fiind silit de toți, a poruncit să-și ia fericitul Liverie iarăși scaunul, la carele mergând a răposat în Domnul, petrecând bine și cu plăcere dumnezească. (Min. August — București — 1910, p. 309).

E greu să găsești undeva primatul Sfântului Petru expus mai clar decât în Mineiu. Păr. Dr. Ioan Stanciu dela Craiova a publicat o carte despre — *Papa în cărțile liturgice ortodoxe* — căreia încă nu i-a răspuns nimeni. Afirmațiile gratuite în jargon suburban din anumite reviste nu pot fi considerate argumente. Să luăm câteva exemple:

„Petre mai marele măriților apostoli, piatra credinței” — (Mineiu pe Iunie. București, cărțile Bisericești, 1910, p. 294).

„Petre, piatra credinței”. — (Idem, Slavă

glas 5 a lui Vizantie). — „Bucură-te Petre Apostole și de aproape prietene al învățătorului tău Hristos, Dumnezeului nostru (Idem p. 295 slavă glas 6 — a lui Efrem Carias).

— Pentru aceasta după vrednicie cu adevărat, te-ai arătat piatră credinței și purtător de cheile raiului Petre apostole (Idem p. 296). „Pre mai marele slăviților apostoli! Piatra credinței” — (Idem p. 298).

— „Pre mai marele apostolilor astăzi, ca pre cel întâiu chemat al lui Hristos, cu cântări de Dumnezeu însuflete după vrednicie să-l laudăm. Cel ce este mai înainte de veci, mai înainte de tine cunoscându-te, te-a rânduit prea fericite Petre, ca pre un mai mare al Bisericii și întâiu pe scaun șezător”. — (Idem. Canonul Sf. Petru. Facerea lui Ioan p. 298). — „Cât este mai presus decât îngerii Petru în trup, că acestuia Hristos Dumnezeu i-a zis, că va fi într'u luminată venirea lui judecător și împreună șezător”. — (Idem, p. 299). —

„Petre, piatra credinței (Idem, p. 300). — Ție celui întâi chemat și foarte iubit, ca celui între apostoli cu bună slavă întâiu pre scaun șezător, Hristos s'a arătat întâiu dupăce a înviat din mormânt”. —

„Mai întâiu pe tine te-a pus Petre, mărturisitor iubirei celei spre Hristos, Cuvântul celce știe toate ca un Dumnezeu. Pentru aceasta și turma sa cea iubită ție și-a în-

credințat”. — (Idem, p. 304). Tu dupre vrednicie piatră te-ai numit, când credința Bisericii neclătită Domnul o a întărit și pre tine mai mare păstor oilor celor cuvântătoare te-a pus: de unde și descuitor porților celor cerești pre ca pre un bun te-a încredințat, ca să descui tuturor, celor ce vin cu credință. Pentru aceasta dupre vrednicie te-ai învrednicit a te răstigni ca și Stăpânul tău: pre carele roagă-L, să măntuiască și să lumineze sufletele noastre” — (Idem, p. 307). — „Pentru aceasta dupre vrednicie cu adevărat te-ai arătat, te-ai arătat piatră credinței și purtător de cheile Darului. Petre apostole, roagă-te lui... (Idem, p. 311).

Argumentul crucial al ortodoxiei românești e rolul național și cultural din trecut. Cine a citit cărțile — „*Legea Românească*” de Pantea și „*Religia strămoșilor*” de N. Lupu, cunoaște mai de aproape această chestiune. Intr'o revistă ardeleană am găsit două note mărunte:

În 1839 Mihail C. Boiagdi, publică o gramatică română. Patriarhul îl excomunică. (Răvașul, 1907. An. V, p. 641).

În 1904 — Preotul Teodor Const. din Bitolia se declară român și servește românește. E excomunicat (p. 641).

Mitrop. Ghenadie era să fie caterisit fiindcă a permis Macedonenilor să officieze românește.

implini 1000 de ani. *Și după aceea trebuie să fie el deslegat puțină vreme* (Ibid. 20, 1-4) Cronologiceste altă dată decât 1000 de ani și această expresie „puțină vreme” pe care eu o cred cel mult 400 de ani și nu arbitrar ci pe teme biblice: „va fi sămânța lui nemernică în pământ strein și o vor chinui 400 de ani” (Fapte 7, 6) La mai puțin de 400 de ani, Sinodul din Florența 1439 (1439-1054=385) Satana trebuia din nou legat, căci shisma a luat sfârșit înaintea lui Dumnezeu, iscăliturile după protocolul unirii nu mai pot fi retrase. Oricum, în Apocalipsă nu avem nici o indicație, cât de neînsemnată și de neprecisă: *Cuvintele profetiei acesteia sunt din credință și sunt adevărate* (Ibid. 22, 6), să se raporteze la epoca noastră.

Fiara a doua, Mahomed, se ridică cronologiceste după fiara cea întâi cea cu 10 coarne. Și e adevărat istoriceste. Cea dintâi fiară ese din mare, marea vieții, iar Impărăția Romei e universală, orbis terrarum. Cea de a doua se ridică din pământ: pământ în casă, pământ afară, adică un neam neînsemnat, Arabii nomazi. Fiara are 2 coarne, Siiti și Suniții, shisma mahomedanismului chiar la apariția lui. Iată și numărul 666 după L'abé Joseph Maitre, în cartea sa „La Prophetie des Papes” étude critique 1901: „Or, les lettres qui par leur reunion constituent le nom grec de Mahomet, MAOMETIS, forment au total, par la somme de leurs valeurs numerique, le nombre 666 (citată din Em. Ruir, L'ecroulement de L'Europe d'après les propheties de Nostradamus (Editions Medicis.

$Mu = 40$	$Mu = 40$	$Iu = 10$
$Aa = 1$	$Es = 5$	$Zs = 200$
$Oo = 70$	$Tr = 300$	666

Numerotația în grecește și nota bene, chiar a Noului Testament scris grecește, se face în litere. Apoi dela siné înțeles că dacă n'a spus precis desigur că și sf. Ioan, care a scris în grecește Apocalipsa, s'a gândit, nu era nevoie să mai precizeze, că numărul numelui fiarei trebuie calculat despre numero-

tația, precis, numerotația grecească a vremii când a scris Apocalipsa.

Trecând peste episodul cu apariția fiarei din pământ (13, 1) profetiță cu aproape 600 de ani înainte de ivirea ei, probă ca profetița este adevărată să ne gândim în toată clipa, Biserica cea adevărată, la noul Ierusalim. Să rîngăm pe Dumnezeu să ajute mai marilor noștri să bage nația și credința noastră în cetatea cea sfântă a noului Ierusalim, în Roma eternă.

Protopresbiteratul Ortodox

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarea numire: Păr. *Eugen Sârbu*, nouhirotonit, a fost rânduit admin. parohial la *Chinchiș*, (protop. Iernutului).

Răspuns la-o telegramă Presidenta „Uniunii Femeilor Române Unite”, dna *Emilia Hopârteanu n. Coltor*, dir. liceului comercial din Blaj, a trimis dlui *Mareșal Ion Antonescu*, de ziua nașterii sale, în numele „Uniunii” o telegramă omagială. La acest gest de stimă, cel omagiat a ținut să răspundă, el însuși, dnei prezidente *Emilia Hopârteanu n. Coltor*, tot printr'o telegramă, care sună precum urmează: „Vă mulțumesc din inimă Dvs. și membrilor uniunii femeilor române unite pentru bunele urări pe care mi le-ați făcut cu ocazia zilei mele de naștere — *Mareșal Antonescu*.”

Plan agricol executat. Marți, în 30 Iunie c., s'a ținut la București, sub președinția d. *Mihai Antonescu*, un *consiliu de miniștri*, în care s'a spus că planul agricol al Ministerului de resort a fost executat 94 la sută. În primăvară s'au arat și s'au însămânțat 10.632.199 hectare, cu toată primăvara scurtă și greutatea pricinuite de lipsa transporturilor și a brațelor de muncă. În acelaș consiliu au fost dezbătute și alte probleme, ca reorganizarea serviciilor economice, aprovizionarea cu lemne, colectările de cereale, statutul invalizilor, și altele.

Locale. Dumineca viitoare, a șaptea după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Teodor Megieșanu*, dir. Școlii Normale de băieți.

— La examenul de capacitate dela Școala Normală s'au prezentat 86 inși; au trecut la proba scrisă 86 inși, iar la cea orală 79 inși, băieți și fete.

Sesiune de corigență. Ministerul culturii naționale a aprobat ca numai elevii din clasa VIII-a dela liceele teoretice, comerciale și industriale, eari urmează să dea examen de admitere la școala pregătitoare de olițeți activi, sau cari urmează a fi încorporați la 15 August, să poată da examenul de corigență între 10—15 Iulie 1942. Cei respinși la acest examen vor fi declarați repetenți și nu mai au dreptul să se prezinte la examenul de corigență din Septembrie.

Vulcanul Etna în plină erupție. Miercuri, în 1 Iulie c., vulcanul *Etna* a început să verse fum și foc și lavă pe cinci guri de iad, ce se găsesc la o înălțime de 2400 m. deasupra mării. Râul de lavă din direcția sudvest a atins lungimea de 2 Km. dar n'a pricinuit nici o stricăciune, pentrucă în aceea parte nu se găsește nici o locuință omenească.

Convertiri de iacobiți. Fostul arhiepiscop disident *Mar. Severios Iosif Valakuzhyil*, acum episcop catolic titular de Jngile, și admin. apostolic de Tiruvalla în Malabar (India), a scris la Roma număr de mult: „Numărul preoților catolici din eparhia de Tiruvalla s'a ridicat mai nou la 51. Neuniții (iacobiți) cari s'au întors la catolicism trec de zece mii și nu este săptămână să nu revină câțiva la staulul adevăratei Biserici a lui Hristos. Ultima „zi misiionară” a adus Bisericii Catolice 85 de iacobiți din apropiere de Ayroor. Serbarea în cinstea lui Hristos Regele, presădată de mine, număra câteva mii de credincioși. Pretutindenea viața și diferitele acțiuni catolice sunt în creștere mângăitoare”. — Numitul f. arhiepiscop disident a trecut la catolicism înfruntând amenințări și primejdii, în 1937, după cum notează agenția „Fides”.

† **Maria Labo**, născ. Sâmpăleanu, soția păr. Ioan Labo, preot pensionar, a trecut la cele veșnice Miercuri, în 1 Iulie a. c., în anul 65 al vieții și 36 al fericitei sale căsătorii. — Odihnească în pace!

Cețiți și răspândiți

„UNIREA”

Costumul prețesc pe care unii îl consideră atât de românesc, e influență greacă recentă. Potcapul a fost introdus de enavrogheni. Iată ce ne spune Pitarul Hristache:

Apoi le mai porunci
Și alta îi sfătui,
Ca toți să pue în cap
Câte un grecesc potcap:
Ca nimeni să nu-l mai ia
Cum unii obicinuia.
Ci ca un dar neclintit
De tot să fie oprit...
Gata la poruncă fuse
Și toți potcapiu își puse.

(*Cultura Creștină*, 1921, An. X, p. 235).

Am pomenit numai câteva din problemele cari mă preocupă. Reîntors în sânul Bisericii universale nu mă gândesc — Doamne ferește — să atac pe cineva din ambiție, sau să urăsc. Catolicul nu urește pe acatolic. Chiar din contră, are pentru el dragoste creștinească și se roagă pentru el. Zilnic ne rugăm pentru unirea tuturor, pentru realizarea imperativului divin — o turmă și un păstor.

Reîntors la biserica catolică voi munci cu tot elanul sufletului meu. — Ad majorem Dei gloriam.

Iosif E. Naghiu

Titus L. Roșu

Prof. Dr. Const. Pavel — omul și opera

Dacă faptul că sădești flori pe mormântul unui strămoș, este semnul unei delicatețe sufletești, atunci fără îndoială că a scutura praful de pe icoana acelora cari până ieri și-au frământat sub tâmpile gândurile pentru un viitor mai fericit acestui neam, — este gestul unui cavaler al luminii.

Căci ce este mai plăcut, afară de rugăciune, în clipele de liniște, decât să stai în tovărășia acelora cari toată viața neștiuți de nimeni, sau poate de prea puțini, au ars ca o lumânare, pentru a lumina cărarea celor ce încă dihuiiau.

Și totuși, nu ar fi posibilă întreținerea cu acești cetățeni ai eternității, dacă, după cum spuneam, nu s'ar găsi, „scuturatori de praf”, scotocitori perseverenți, cari să le scoată efigiile de sub noianul uitărilor în ciuda avalanșelor de griji mărunte de fiecare zi.

Un astfel de scotocitor mărinimos este d. *T. L. Roșu*, care printr'un volumaș de numai 70 pag. cu o cronicărească îndemănare, într'o atmosferă familiară ni-l prezintă pe acela care a fost *Dr. Const. Pavel* și pe care lui *Ioan Bianu*, îi plăcea să-l agrăiască „iubite coleg”.

Autorul își împarte cartea în trei părți! În prima: *În vâltoarea vieții*, cunoaștem un fiu de țaran înzestrat doar cu bun simț și

o minte ageră, care se avântă în „vâltoarea vieții” dornic de carte, studiind la Beiuș — Oradea — Budapesta, — ca după-și ia doctoratul în litere la Cluj, cu teza: *Filologul Bogdan Petriceicu-Hașdeu*, să se lanseze ca un dârz avangardist, în lupta pentru unirea cea mare, pe care avea s'o vadă cu ochii săi.

În a doua parte a cărții: *Chemarea pământului*. Autorul ni-l arată pe *Dr. Const. Pavel*, așa cum era, nu un desrădăcinat din glia neamului său, ci ca pe un stejar ce și trage seva din străfundurile pământului din care a răsărit.

În cea de a treia și ultima parte intitulată: *Glasul Pământului*, îl vedem pe românescul stegar, aducând rod.

Vedem pe *Dr. Const. Pavel* ascultând cum din liniștea ruinelor de cetăți strămoșești, glasul pământului Bihorean vorbește despre voievozi cari odinioară au fost în mod necesar respectați de poporul venetic, care azi se pretinde autohton pe pământul în care ne dorm moșii și strămoșii noștri. Îl vedem descifrând din tiparul vremii istoria truditelor popor românesc, din Bihorul astăzi sfâșiat!

Dar, acest op binevenit, mai e înarmat și cu o bogată bibliografie de către tânărul, și totuși doctul bibliograf *I. E. Naghiu*.

Nu ne îndoim că pe mulți cartea aceasta îi va face să cunoască mai cu deadinsul și oameni cari cu toate că și-au fost însuși o cultură aleasă și superioară, au trăit, modest, dar muncind titanice într'un oraș de provincie, pe care îl ignorează mulți, dar în care s'au luminat mulți!

P. Anca